

О.ГЕНРІ

Споріднені душі

Вожда Червоношкіра

Новели

Київ-2019

О. Генрі
Споріднені душі
Новели. — Київ: 2019. — 42 ст. :іл.

Новели видатного американського письменника О. Генрі — це калейдоскоп гумористичних сюжетів, герої яких, потрапляючи у складні, а водночас і комічні ситуації, завжди знаходять можливість вийти із них з честю і гідністю.

Ілюстрації
і художнє оформлення
Івана Будза

© ФОП Будз І. Ф. 2019
© І. Будз, ілюстрації, художнє
оформлення. 2019

Споріднені душі

Злодій швидко ковзнув у вікно і завмер, намагаючись освоїтися з обстановкою. Кожен поважаючий себе злодій спочатку освоїться серед чужого добра, а потім уже починає його привласнювати.

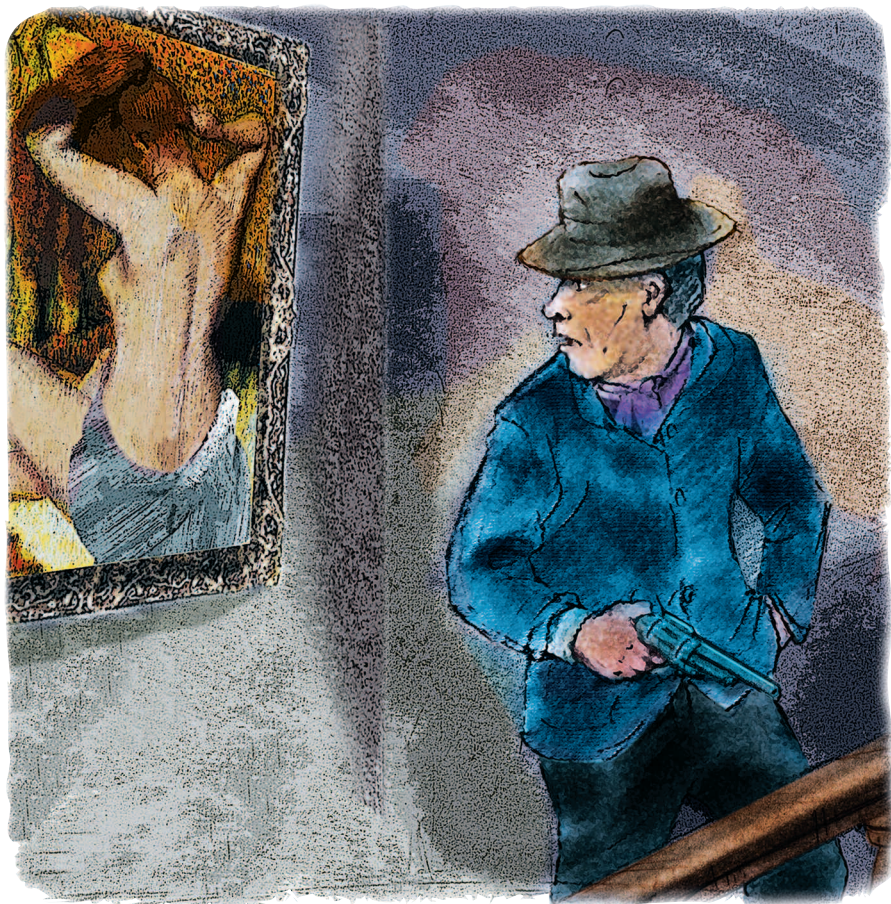
Злодій знаходився в приватному домі. Замкнуті парадні двері і непідстрижений плющ підказали йому, що хазяйка дому сидить зараз де-небудь на мармуровій терасі, яку лагідно омивають хвилі океану, і пояснює переповненому співчуттям молодика в спортивній моряцькій кепочці, що ніхто і ніколи не міг зрозуміти її самотньої, трепетної душі.

В свою чергу, світло у вікні третього поверху указувало, що хазяїн вже повернувся додому й незабаром повинен погасити його та лягати спати. Бо осінь — така пора в природі та

в житті людини, коли кожен респектабельний сім'янин починає розуміти, що стенографістки та кабаре на дахах — це суєта і марнославство, і, відчувши в собі тягу до благоприсойності та моральної досконалості, як цінностей більш довговічних, сидить дома та очікує повернення своєї законної половинки.

Злодій запалив сигарету. Прикритий долонею вогник запальнички освітив на мить те, що було у нього найбільш помітним, — довгий ніс та виступаючі вилиці. Злодій належав до третьої категорії крадіїв. Цей тип людини ще погано вивчений, тому не отримав широкого визнання. Поліція познайомила нас тільки з першим та другим типом. Класифікація

їхня надзвичайно проста. Головною прикметою служить комірець. Якщо, впіймавши злодія, не вдається розгледіти у нього накрохмаленого комірця, нам заявляють, що це небезпечний виродок, повністю розтлінний тип, і зразу ж виникає підозра — чи не той це закоренілий злочинець, який в тисяча вісімсот сімдесят восьмому році поцупив наручники із кишені поліцейського Хеннессі та нахабно уникнув арешту.

Представник іншого широко відомого типу — це злодій з накрохмаленим комірцем. Його зазвичай називають злодій-джентльмен. Вдень він або снідає в смокінгу, або прогулюється, одягнувшись франтом, а в вечірню годину — береться за своє головне, негідне заняття — грабування квартир. Його мати — дуже багата, поважна леді, яка мешкає в

респектабельному Ошеан-Гроув. І коли його перепроводжують до в'язниці, він перш за все вимагає собі пилочку для нігтів та «Поліцейську газету». У нього є дружина в кожному штаті та наречена в усіх провінційних містечках, і газети тиражами друкують портрети жертв його матримоніальної пристрасі, використовуючи для цього отримані із архіву фотознімки хворих жіночок, від яких відмовились усі лікарі, і які вхитрялися отримувати зцілення від однісінького флакончика патентованого зілля, отримавши полегшення після першого ж ковтка.

На злодії був синій светр. Цей злодій не належав ні до ка-

тегорії джентльменів, ні до категорії бродяг. Поліція, звичайно, опинилась би в тупику, намагаючись його класифікувати. Їй, можливо, ще не доводилось мати справу із добропристойним крадієм, який ще не опустився на дно, але їй не здійснювався вельми високо.

Злодій третьої категорії почав крадучись просуватись уперед. Він не прикривав обличчя маскою, не тримав у руці потайного ліхтарика, і на ногах у нього не було черевиків із каучуковою підошвою. Замість цього він мав револьвер тридцять восьмого калібру та задумливо жував м'ятну жуїтку.

Меблі в будинку були накріті чохлами. Срібло було заховане в сейф. Злодій не розраховував на багату «здобич». Він направився до ледь освітленої кімнати третього поверху,

де хазяїн дому повинен був уже відпочивати після згадуваних задоволень, які він однаково мусив знаходити, щоб не загинути під важким тягарем Самітності. Там і хотів злодій пошукати чесної, законної, професійної поживи. Може знайдеться трохи грошенят, часи, булавка з дорогоцінним каменем. Зрештою, на щось особливе він і не розраховував, побачивши розчинене вікно та намірившись випробувати там свою удачу.

Злодій обережно відчинив двері в кімнату. На ліжку спав чоловік. На туалетному столику в безладі валялись різні предмети; пачка пом'ятих банкнот, часи, ключі, три покерних фішки, декілька зламаних сигар і ліловий шовковий бант. Тут-таки стояла пляшка сельтерської, притримана на

ранок для прояснення мізків.

Злодій зробив три обережних кроки, направляючись до столика. Сплячий жалібно застогнав, відкривши очі, і зразу ж засунув праву руку під подушку, але витягнути її назад не встиг.

— Лежати тихо! — прозвучав спокійний голос злодія. Злодії третьої категорії не говорять свистячим шепотом.

Чоловік в ліжку поглянув на дуло направленого до нього револьвера і завмер.

— Руки вгору! — приказав

зłodій.

У чоловіка була каштанова з про-
сіддю гостра борідка, як у дантистів,
які рвуть зуби без обезболюючого. Він
мав вигляд поважного, респектабель-
ного міщанина і, схоже, був доволі
жовчним, а зараз в добавок надзви-
чайно розгніваним. Він сів у ліжку, під-
нявши праву руку.

— Другу також!.. — наказав зłodій.
— Може ви шульга і стріляєте лівою.
Ви вмієте рахувати до двох? Ну,
швидко!

— Не можу підняти цю, — сказав
чоловік, скорчивши болісну гримасу.

- А що з нею таке?
- Ревматизм в лівому плечі.
- Гострий?
- Був гострий. Тепер хронічний.

Злодій хвилинку стояв мовчки, тримаючи ревматика під прицілом. Він глянув тайком на туалетний столик з розкиданою на ньому здобиччю, і знову в розгубленості втупився на сидячого в ліжку. Раптом його обличчя також перекосила гримаса.

— Перестаньте корчити фізіономію, — з досадою крикнув чоловік.

— Прийшли грабувати, то грабуйте. Забирайте, що там на столику.

— Прошу вибачення, — сказав злодій, посміхаючись.

— Мене ось також скрутило. Вам, знаєте, пощастило — тому що ми з ревматизмом давні знайомі. І також у лівій. Інший на моєму місці продірявив би вас наскрізь, коли ви не підняли свою ліву клешню.

— І давно у вас? — поцікавився чоловік.

— П'ятий рік. Тепер уже не відчепиться. Достатньо тільки придбати отаке задоволення, і пиши — пропало.

— А ви не пробували жир гримучої змії? — поцікавився чоловік.

— Галонами вимазував. Якщо усіх гримучих змій, яких я обезжилив, витягнути в ланцюжок, то він вісім раз би дістав від Землі до Сатурна.

— Деякі приймають «Пігулки Чизельма», — замітив чо-

ловік.

— Шарлатанство, — відповів злодій. — Пять місяців кова-
тав я цей непотріб. Ніякого результату. А коли я пив «Екс-
тракт Фінкельхема», робив припарки із «Галаадського
бальзаму» і застосував «Поттівський болевгамовуючий пуль-
веризатор», ніби трошки полегшало. Тільки здається, що
ліпше за все допоміг мені кінський каштан, який я ношу в
лівій кишені.

— Вас коли більше допікає, зранку чи вночі?

— Вночі, — сказав злодій. — Коли саме робота. Слухайте,
та ви опустіть руку... А «Бликерстафовський крові очищу-
вач» ви не пробували?

— Ні, не доводилось. А у вас як — приступами, чи весь

час ние?

Злодій присів у ногах ліжка і поклав револьвер на коліно.

— Скачками, — відповів він. — Накидається, коли зовсім не очікуєш. Довелося відмовитись від верхніх поверхів, пару разів уже застрягав — скрутило на півдорозі. Знаєте, що я вам скажу: нічогосінько у цій болячці лікарі не розуміють.

— І я так вважаю. Витратив тисячу доларів, і все даремно. У вас розпухає?

— Зранку. А вже перед дощем — просто сил нема.

— Так, у мене також. Достатньо якій-небудь мізерній хмаринці величиною з серветку пуститись до нас в дорогу із Флориди, і я уже відчуваю її наближення. А якщо доведеться

проходити біля театру, коли там іде сльозлива мелодрама «Болотяні тумани», волога настільки вп'ється в плече, що воно раптом зание наче хворий трухлявий зуб.

— Справді, нічим не заспокоїш. Пекельні муки, — погодився злодій.

— Ви праві, — зітхнув чоловік.

Злодій поглянув на свого револьвера і байдуже засунув його в кишеню.

— Послухайте, приятелю, — сказав він, намагаючись приховати ніяковість. — А ви не пробували оподельдок?

— Дурниці! — відповів сердито чоловік. — Із таким успіхом можна втирати коров'яче масло.

— Це правда, — погодився злодій. — Годиться тільки для

крихітки Міні, коли киця подряпає їй пальчика. Скажу вам на чистоту, що справа наша погана. Тільки єдина річ на світі допомагає. Добра, стара, звеселяюча серце випивка. Послухайте, друже... ви на мене не ображайтесь... це діло, само собою, забудемо... Одягайтесь і підемо гарно вип'ємо. Ви уже вибачте, якщо я... ох ти, чортяка! Знову занило, гадюка!

Чоловік заметушився.

— Скоро, мабуть, буде тиждень, як я не можу одягнутись без допомоги. Боюсь, що Томас уже ліг, і...

— Це не проблема, вилізайте із свого лігва, — заспокоїв його злодій, — Я допоможу вам начепити щось на себе.

Вдячність та душевна радість потужною хвилею охопили свідомість чоловіка. Він погладив свою сивіючу борідку.

— Це у вищій степені незвично і дивно... — розпочав він...

— Ось ваша сорочка, — сказав злодій. — Пірняйте в неї. До речі, один знайомий говорив мені, що «Розтирання Омберрі» так підремонтувало його за два тижні, що він сам почав зав'язувати собі краватку.

На порозі чоловік несподівано зупинився і зробив крок назад.

— Ледь не пішов без грошей, — сказав він. — Залишив вчора гаманець на туалетному столику.

Злодій притримав його за рукава.

— Та не переймайтесь. Я пригощаю. На випивку вистачить. А ви ніколи не пробували «Чудодійний горіх» і мазь із соснових голочок?..

ВОЖДА ЧЕРВОНОШКИРЦА

Здавалось, що це буде вигідне діло. Але не кваптеся, дайте я вам усе розповім. Ми з Біллом Дрісколом були саме на Півдні, в штаті Алабама. І там прийшла нам в голову ідея — викрасти дитину. Як казав згодом Білл: «тієї миті у нас потьмарився розум». Та збагнули це ми вже потім.

Є там таке собі містечко, пласке, як млинець, зате звалося, тільки послушайте, — Вершина. Люди в ньому жили нелякані та безпечні — одно слово, селюки, які завжди юрмами збираються на галасливих сільських святах.

У нас із Біллом було разом доларів шістсот капіталу, а потребували ми ще, не мало не багато, дві тисячі, щоб зайнятись перепродажем земельних ділянок у Західному Іллінойсі. Ми

обмірковували цю справу на готельному ганку. Любов до своїх дітлахів, гадали ми, має бути особливо сильною в напівсільських містечках. Саме тому, та й ще з деяких причин викрасти дитину тут набагато легше, ніж у радіусі дії газет, які відразу ж посилають перевдягнених репортерів і здійсмають несусвітній галас. А Вершина не могла загрозити нам нічим страшнішим за кількох констеблів, плохеньких собак-нишпорок і двох-трьох викривальних статей у «Щотижневому бюджеті фермера». Цебто, справа була певною.

Ми вибрали нашою жертвою єдиного сина поважного городянина, що звався Ебенезер Дорсет. Татусь був чоловік шанований та скупий. Він кохався в прострочених заставних паперах та був ревним збирачем грошових пожертв у церкві. Його синок — десятирічний хлопчисько, обличчя якого було геть поцяцьковане ластовинням. Волосся він мав якогось дивного надто рудого кольору.

Ми з Біллом подумали, що Ебенезер останню сорочку з себе скине, а виплатить за сина дві тисячі доларів до цента. Та постривайте: розкажу вам, як воно вийшло насправді.

Приблизно за дві милі від містечка стоїть невисока гора, поросла густою кедриною. Потойбіч гори є печера. Туди ми понаносили харчів.

Одного вечора, після заходу сонця, ми під'їхали візком до будинку старого Дорсета. Хлопчисько гуляв на вулиці: шпурляв камінням у кошеня, що сиділо на паркані.

— Гей, малий! — гукнув Білл. — Хочеш, покатаю та ще й дам цукерок?

У відповідь хлопчисько жбурнув у Білла шматком цеглини і влучив у самісіньке око,

— За це старий заплатить іще п'ятсот доларів, — сказав Білл, злазячи з візка.

Хлопчисько борюкався, наче ведмідь середньої ваги, та зрештою ми його таки запхнули на дно візка і поїхали. Привезли його до печери. Коня я прив'язав у кедрині, а коли стемніло, доправив візок у сусіднє село, де ми його й найняли, і повернувся назад пішака.

Коли я зайшов у печеру, Білл саме заліплював пластиром садна та синці на своєму обличчі. За великим каменем, що заступав вхід у печеру, горіло вогнище. Хлопчисько, встромивши собі в руде волосся два яструбиних пера, стежив за казанком, де варилася кава. Підходжу я ближче, а він націлив на мене довгу палицю і каже:

— А, клятий блідолиций! Як ти намілювся прийти в табір Вождя Червоношкірих — грози рівнин!?

— Уже все гаразд, — відгукнувся Білл, закачуючи штанини й оглядаючи синці на ногах. — Ми граємося в індіанців. Я — старий мисливець Хенк, поло-

нений Вождя Червоношкірих. На світанку мене оскальпують. Мати Божа! Ну й брикається цей хлопчисько!

І справді, сер, малий почував себе тут пречудово. Жити в печері, ночувати біля вогнища — була для нього цікава розвага; хлопець навіть забув, що він сам полонений. Мене він одразу охрестив Зміїним Оком та шпигуном і попередив, що, коли його хоробрі воїни повернуться з походу, мене, тільки-но зійде сонце, засмажать на вогнищі.

Сіли ми вечеряти. Хлопчисько напхав повен рот

шинки з хлібом та підливою й почав безупинно базікати. Він виголосив застольну промову такого змісту:

— Мені тут подобається. Я ніколи ще не ночував біля вогнища, але одного разу в мене був ручний пацюк, а минулого дня народження мені сповнилося дев'ять років! Ненавиджу ходити до школи! Мій пацюк з'їв шістнадцятеро яєць у зозулястої курки тітки Джиммі Тальбота. А справжні індіанці є в цьому лісі? Дайте ще підливи. Правда, що вітер дме тому, що дерева хитаються? У нас було п'ятеро цуценят. Чому в тебе ніс такий червоний, Хенку? У мого батька сила-силенна грошей. А зірки гарячі? В суботу я двічі віддубасив Еда Уокера. Не люблю дівчат. Ропуху так просто не ввіймаєш, треба ловити шворкою. А що, воли німі? Чому апельсини круглі? А ліжко у вас є в печері? У Амоса Моррея шість пальців на нозі. Папуга вміє розмовляти, а мавпи й риби не вміють. Дюжина — скільки це буде?

Раз у раз хлопчисько згадував, що він червоношкірий, хапав свою палицю, яка правила йому за рушницю, і крався

навшпиньки до виходу з печери — поглянути, чи немає поблизу розвідників ненависних блідолицих. Час від часу він вигукував свій бойовий клич, від якого бідолашного Хенка — старого, бувалого мисливця проймали дрижаки. Цей хлопчисько залякав Білла з самого початку.

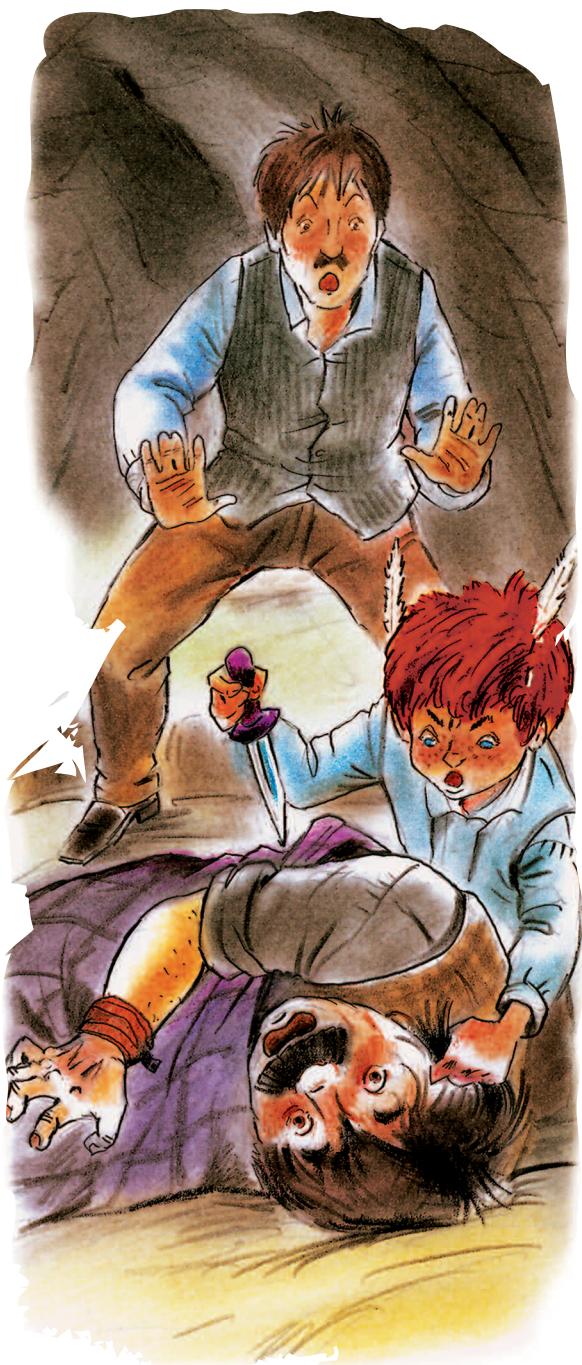
— Вождю Червоношкірих, — питаю я його, — а додому тобі не хочеться?

— Чого я там не бачив? — каже він. — Дома нудно. Школа остогидла. Мені подобається ночувати біля вогнища. Ти не відведеш мене додому, Зміїне Око?

— Поки що ні, — кажу я. — Поживемо трохи в печері.

— От і добре, — каже він. — Оце так життя! Я ще зроду так не розважався.

Полягали спати ми десь годині об одинадцятій. Постелили долі вовняні й ватяні ковдри і поклали Вождя Черво-

ношкірих посередині. Що він утече, ми не боялись. Годин, мабуть, зо три він не давав нам заснути: щомиті схоплювався на ноги, хапав свою рушницю і сичав на вухо мені й Біллові: «Цитьте!» Трісне в лісі суха галузка або зашелестить листя, а в його хлопчачій уяві — то підкрадається ватага розбійників. Зрештою я заснув неспокойним сном. Снилось мені, що мене викрав і прип'яв ланцюгом до дерева лютий рудоволосий пірат.

На світанку я прокинувся від страшного Біллового вереску. Це був не крик, не лемент, не рев, не зойк, яких можна було б чекати від голосових зв'язок чоловіка, — це був звичайнісінький непристойний, страхотливий, пронизливий вереск жінки, що побачила привида або гусінь. Ви не уявляєте собі, як жахливо, коли дужий, сміливий, здоровий чолов'яга верещить у печері вдосвіта, наче баба. Я схопився на ноги. Вождь Червоношкірих сидів на грудях у Білла, вчепившись однією рукою йому в чуприну. В другій руці він тримав гострого ножа, яким ми різали шинку, і згідно з оголошеним учора вироком таки справді силкувався зняти з Білла скальп.

Я відібрав у хлопчиська ножа і знову поклав його в постіль. Але з тієї хвилини Білл зовсім занепав духом. Після цієї пригоди він жодного разу в ночі не склепив очей, поки хлопець жив з нами в печері. Я подрімав часину, та перед сходом

сонця раптом згадав, що Вождь Червоношкірих присудив мене до страти на вогнищі, коли зійде сонце. Не думайте, що я нервував чи боявся. Ні, але я сів, запалив люльку і притулився до стіни.

— Чого це ти так рано встав, Семе? — запитав Білл.

— Хто, я? — кажу. — Та щось у мене плече поболує. Дай, думаю, сяду, може, полегшає.

— Брешеш! — каже Білл. — Ти боїшся. Тебе мають підсмажити на вогнищі, коли зійде сонце, і ти боїшся, що він це зробить. А він такий, що спалив би, якби знайшов сірника. Ох, який жах, Семе! Невже хто-небудь погодиться заплатити гроші, щоб йому вернули назад таке чортеня?

— Авжеж, — кажу я. — Саме отаких розбишак і люблять батьки до безтями. Ну, ви із Вождем варіть снідати, а я сходжу на гору у розвідку.

Я зійшов на вершину невеликої гори й окинув поглядом місцевість довкола. Біля містечка я сподівався побачити загін здорових фермерів, озброєних косами й вилами, що вийшов на розшуки негідників, які викрадають дітей. А натомість я побачив мирний краєвид і на всьому просторі одного-єдиного чоловіка, що орав сивим мулом. Ніхто не ходив з гаками понад річкою, не скакали туди й сюди вершники, щоб сповістити убитих горем батьків, що сина ще не знайдено. Замріяний дрімотний спокій оповивав ту частину Алабами, що лежала перед моїми очима.

— Мабуть, — сказав я сам собі, — вони й досі не довідалися, що вовки вкрали з кошари ягнятко. Боже, допоможи вовкам!

— І подався снідати.

Підходжу до печери й бачу: стоїть Білл, припавши до стіни й важко дихає, а хлопчисько заміряється на нього каменюкою з кулак завбільшки.

— Він укинув мені за комір гарячу картоплину, — пояснив Білл, — і роздушив її ногою, а я дав йому ляпаса. Револьвер з тобою, Семе?

Я відняв у хлопця каменюку і так-сяк їх утихомирив.

— Я тобі цього не подарую, — погрожує хлопчисько Біллові. — Ніхто ще ніколи безкарно не вдарив Вождя Червоношкірих. Тож стережись тепер!

Поснідавши, хлопець виймає з кишені обмотаний шворкою згорток, і, розмотуючи його, виходить з печери.

— Що це він надумався? — стурбовано питає Білл. — Як ти гадаєш, Семе, він не збирається втекти?

— Не переймайся, — відповідаю. — Він напевне не з тих, що тримаються домівки. Але нам пора скласти план, як ми отримаємо викуп. Не видно, щоб у місті дуже хвилювалися, що він пропав. А може, вони того ще не збагнули. Батьки, може, думають, що він заночував у тітки Джейн або в сусідів. У будь якому випадку сьогодні виявиться, що він зник. Сьогодні ввечері ми пошлемо листа Дорсету і поставимо вимогу заплатити дві тисячі доларів за повернення його синочка.

Цієї миті ми почули бойовий клич. Подібний клич, мабуть, вигукнув колись Давид, поборовши Голіафа. Той згорток, що Вождь Червоношкірих витяг з кишені, виявився пращею, і тепер він крутив її над головою.

Я вчасно нахилився, почувши, як щось важко гупнуло, а Білл зітхнув наче кінь, з якого зняли сідло. Чорний камінь, завбільшки з куряче яйце, влучив Біллові якраз позаду лівого вуха. Він увесь помарнів і гепнувся у вогнище — просто на казанок з окропом. Я витяг Білла з вогню і добрих півгодини відливав холодною водою.

Нарешті він сів, помацав себе за вухом та й каже:

— Ти знаєш, Семе, хто мій улюблений герой у Біблії?

— Заспокойся, — кажу я йому. — Скоро ти очуняєш.

— Цар Ірод, — продовжує він. — Ти нікуди не підеш, Семе, не кинеш мене самого?

Я вийшов з печери, спіймав хлопця і тряс доти, доки всі його веснянки не заторохкотіли одна об одну.

— Якщо ти не вгамуєшся, — кажу йому, — я одразу відведу тебе додому. Ну, будеш слухатися чи ні?

— То я пожартував, — каже він похнюпившись. — Я не хотів образити старого Хенка. А за що він ударив мене? Я слухатимуся, Зміїне Око, тільки не відводь мене додому і дозволь погратися в розвідників.

— Цієї гри я не знаю, — кажу я. — Домовляйся з містером Біллом. Сьогодні гратиметься з тобою він. Мені треба іти в справах. А тепер піди помирися з ним та попроси в нього пробачення за те, що вдарив, а ні — то марш додому.

Я примусив їх потиснути один одному руки, а потім одвів Білла вбік і сказав йому, що йду в Поплар-коув, невеличке сільце за три милі від печери, і спробую довідатися, що кажуть у містечку про викрадення хлопця. До того ж, на

мою думку, треба сьогодні ж таки послати старому Дорсетові категоричного листа, вимагаючи викупу і вказавши, як його виплатити.

— Знаєш, Семе, — каже Білл, — я готовий іти за тобою у вогонь і воду. Я й оком не змигнув би під час землетрусів, пожеж, гри в покер, динамітних вибухів, облав поліції, бандитських нападів на поїзди і навіть циклонів. Я не знав, що таке страх до того дня, коли ми викрали цю двоногу ракету. Він мене доконав. Ти ж не залишиш мене з ним надовго, Семе?

— До вечора вернуся, — кажу я. — А ти забав хлопця, щоб він тим часом не бешкетував. Давай-но напишемо листа його батькові.

Ми з Біллом взяли папір, олівець і почали складати листа, а Вождь Червоношкірих, закутавшись у ковдру, походжав біля входу — сторожив печеру. Білл із сльозами благав мене зменшити викуп з двох тисяч доларів до півтори тисячі.

— Я зовсім не хочу, — казав він, — принизити чимось батьківське почуття, але ми маємо справу з людьми, а яка людина віддасть дві тисячі доларів за сорокафунтову, поцяцьковану ластовинням дику кішку? Я згоден спробувати щастя і заправити півтори тисячі. Різницю можеш записати в мій рахунок.

Щоб втішити Білла, я погодився, і ми склали такого листа:

«Ебenezерові Дорсету, есквайру.

Ми надійно сховали вашого сина в одному місці далеко від Вершини. Не пробуйте його знайти, вам не допоможуть навіть найдосвідченіші детективи. Ви можете одержати його лише за таких єдиних остаточних умов: ми вимагаємо півтори тисячі доларів великими купюрами; гроші маєте залишити сьогодні опівночі на тому ж місці в тій самій скриньці, що й вашу відповідь, — де саме, вказано нижче. Якщо погоджуєтесь на ці умови, надішліть свою письмову відповідь посланцем — він має принести її сам-один сьогодні о пів на дев'яту вечора. Над дорогою в Поплар-коув, коли перейти через Совиний ручай, є три великих дерева ярдів за сто одне

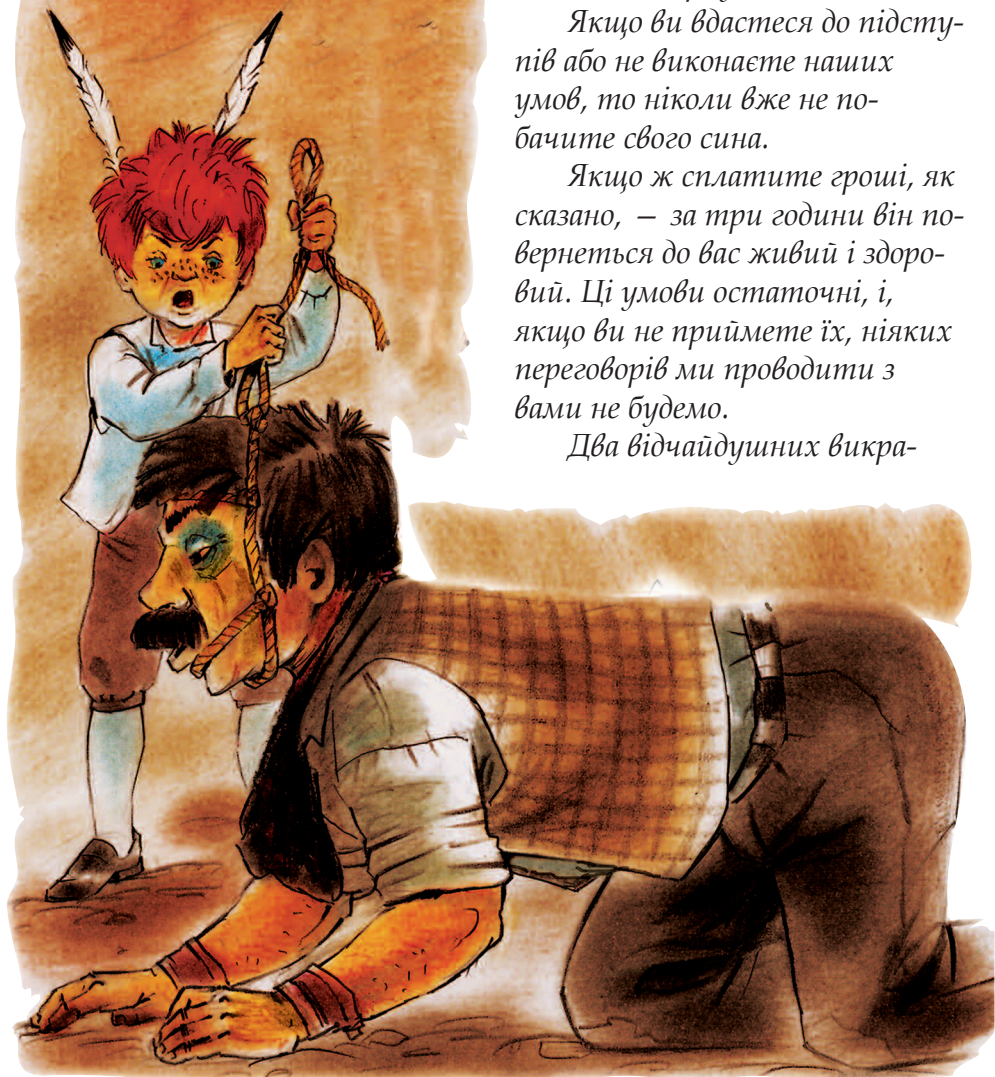
від одного — вони ростуть біля самісінької огорожі засіяної пше-
ницею ниви, праворуч від дороги.
Біля кілка цієї огорожі, проти
третього дерева, знайдете кар-
тонну коробку.

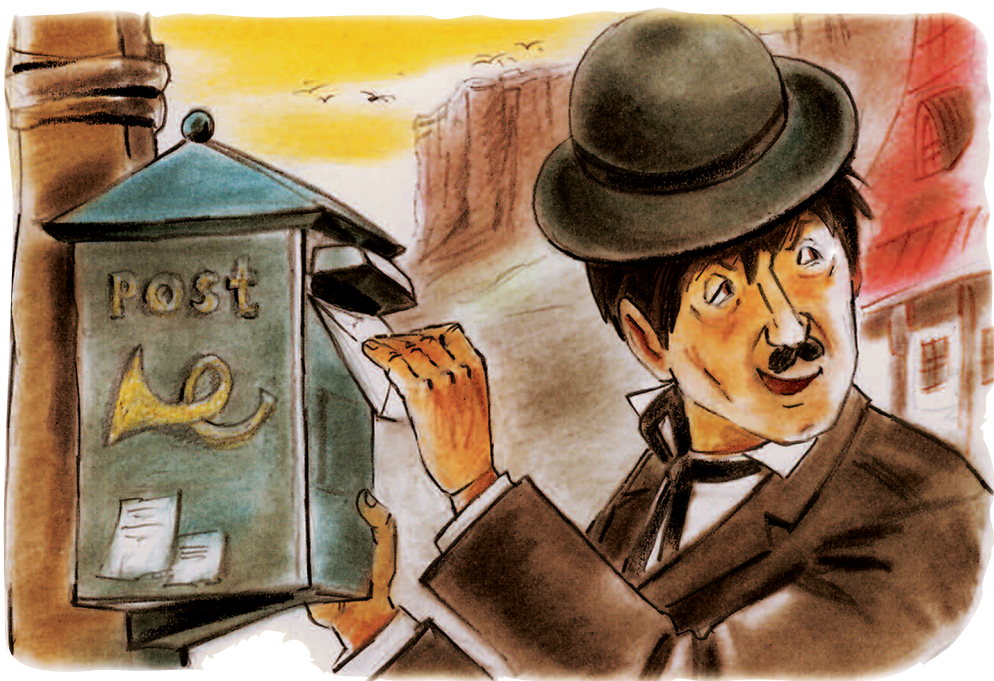
Ваш посланець повинен по-
класти відповідь у цю коробку і
негайно повернутися до міста.

Якщо ви вдастеся до підсту-
пів або не виконаєте наших
умов, то ніколи вже не по-
бачите свого сина.

Якщо ж сплатите гроші, як
сказано, — за три години він по-
вернеться до вас живий і здоро-
вий. Ці умови остаточні, і,
якщо ви не приймете їх, ніяких
переговорів ми проводити з
вами не будемо.

Два відчайдушних викра-

дачі».

Я надписав Дорсетову адресу і поклав листа у кишеню. Коли я вже зібрався йти, хлопчисько підходить до мене й каже:

— Правда ж, Зміїне Око, ти дозволяєш мені гратися в розвідника, поки тебе не буде?

— Звичайно, грайся, — кажу я. — З тобою гратиметься містер Білл. А що ж це за гра?

— Я розвідник, — каже Вождь Червоношкірих. — Мені треба домчати до селища й попередити поселенців про те, що йдуть індіанці. Мені вже набридло бути індіанцем. Я хочу стати розвідником.

— Гаразд, — кажу я. — Шкоди з такої гри начебто не буде. Гадаю, містер Білл допоможе тобі поламати плани кровожерних дикунів.

— А що я маю робити? — питає Білл, з підозрою позираючи на хлопчину.

— Ти будеш моїм конем, — каже розвідник.
— Ставай рачки. Як же я домчу до селища без коня?

— Треба його розважити, — підбадьорюю я Білла, — поки ми закінчимо цю справу. Пограйся з ним трохи.

Білл стає навколішки, і в його очах з'являється такий вираз, як у кролика, який потрапив у пастку.

— Чи далеко до селища, хлопче? — запитує він хрипким голосом.

— Дев'яносто миль, — відповідає розвідник. — І доведеться тобі поспішати, щоб встигнути туди вчасно. Ну, рушай!

Розвідник стрибає Біллові на спину і лупцює п'ятами його в боки.

— Ради Бога, Семе, — благає Білл, — вертайся

якогого швидше. Ні, не треба було просити за нього більше тисячі. Слухай-но, перестань мене штурхати, а то я зараз піднімуся й задам тобі перцю.

Я подався в Поплар-коув, зайшов на пошту і в крамницю, посидів там, побалакав з фермерами, які приходили купувати всяку всячину. Один бородань розповів, що він чув, ніби все місто наполохане зникненням синочка у старого Ебенезера Дорсета. Він або заблукав десь, або його викрадено. Саме це я й хотів дізнатися. Я купив тютюну, поцікавився між іншим ціною на горох та вкинув у скриньку листа. Поштмейстер сказав, що за годину прийде поштар і забере пошту у Вершину.

Коли я повернувся до печери, ані Білла, ані хлопця не було видно. Я пошукав навколо печери, разів зо два гукнув, але відповіді не було. Зрештою, я запалив люльку і сів на порослий мохом камінь.

Десь за півгодини в куцах почувся шелест і на галявину перед печерою, кульгаючи, вийшов Білл. За ним крався хлопчисько, ступаючи нечутно, наче розвідник. На обличчі Білла грала задоволена усмішка. Він зупинився, скинув капелюха і витер хусточкою лоба. Хлопчисько також зупинився футів за вісім позаду.

— Семе, — каже Білл, — ти, мабуть, вважатимеш мене за зрадника, але я нічого не міг з собою вдіяти. Я людина доросла, завжди поводився, як належить мужчині, можу себе захистити, але бувають випадки, коли все йде під три чорти — і самолюбство, і самовладання. Хлопця нема. Я одіслав його додому. За давніх часів були мученики, — продовжував він, — що воліли краще вмерти, аніж відмовитися від своєї улюбленої професії. Але нікому з них не доводилося зазнати таких жахливих тортур, як мені. Я прагнув залишитися вірним заповідям нашого ремесла, та людське терпіння має межу.

— Що скоїлося, Білле? — питаю я.

— Він примусив мене проскакати всі дев'яносто миль до селища, ні на дюйм менше. Потім, коли поселенці були вря-

товані, мені дали вівса. Пісок — не дуже смачна йому заміна. А потім цілісіньку годину мені довелося пояснювати чортеняті, чому дірка порожня, як це так, що дорога йде в обидва боки, і чого трава зелена. Кажу тобі, Семе, людське терпіння теж має межу. Схопив я його за карк і потяг униз із гори. Дорогою він брикався, і тепер ноги мої до колін геть у синцях. Разів зо два, зо три він укусив мене за великий палець і за руку; доведеться тепер припікати рани. Але він пішов, — провадить далі Білл, — пішов додому. Я показав йому дорогу і дав на прощання такого стусана, що він за мить опинився футів на вісім ближче до міста. Шкода, звичайно, викупу, але що поробиш — інакше Біллові Дрісколу довелося б потрапити в божевільню.

Білл пихкає і відсапується, а його яскраво-рожеве лице аж сяє миром і спокоєм.

— Білле, — кажу я, — у вашій родині, здається, ніхто не хворів на серце. Правда, ні?

— Ні, — каже Білл, — спадкових хвороб у нас не було,

крім малярії і нещасних випадків. А що хіба?

— Тоді ти можеш обернутися, — кажу я, — і глянути, що в тебе за спиною.

Білл обертається й бачить — хлопчисько. Він ураз полотніе, важко сідає на землю і починає безтямно рвати траву й збирати гілляччя. Добру годину я боявся, що він з'їхав з глузду. Зрештою я сказав йому, що треба негайно покласти край цій справі і що ми встигнемо одержати викуп і зникнути звідси ще до півночі, аби тільки старий Дорсет погодився на наші умови. Білл ніби підбадьорився, навіть спромігся ледь усміхнутися хлопчиськові й пообіцяв йому грати роль росіян у війні з японцями, коли трошки прийде до тям.

Мій план забрати викуп, не ризикуючи потрапити в па-

стку, схвалив би кожен професійний викрадач. Дерево, під яким мали залишити відповідь, а потім і гроші, росло біля самісінької огорожі, що простягалася ген-ген понад дорогою, а навкруги лежало широке чисте поле. Якщо зграя констеблів буде слідкувати за тим, хто прийде по листа, то вони помітять його ще здаля в полі чи на дорозі. Та дзуськи! О пів на дев'яту я вже сидів на дереві, заховавшись серед зелені, як жабка-зеленуха, і чекав на посланця.

Якраз у призначений час під'їжджає на велосипеді підліток, знаходить картонну коробку під кілком огорожі, ховає туди складеного папірця і мчить назад до містечка.

Я, почекавши годину, впевнився, що все гаразд: немає ніякої пастки. Тоді зіліз з дерева, дістав записку і пробрався попід огорожею до лісу, а там за півгодини був уже в печері. Я розгорнув записку, сів до ліхтаря і прочитав її Біллові. Вона була написана чорнилом, нерозбірливим почерком, але сама її суть була такою:

«Двом відчайдушним викрадачам.

Джентльмени, я одержав сьогодні вашого листа стосовно викупу, що ви його вимагаєте за мого сина. Гадаю, ваші вимоги трохи зависокі, і я зі свого боку роблю вам пропозицію, на яку, думаю, ви пристанете. Приведіть Джонні додому, і, якщо ви сплатите мені двісті п'ятдесят доларів готівкою, я погоджуся його забрати з ваших рук. Краще вам прийти з ним уночі, бо сусіди вважають, що він пропав, і я не можу взяти на себе відповідальності за те, як вони зустрінуть людей, котрі приведуть його назад.

З глибокою пошаною Ебенезер Дорсет».

— Клянуся духом великих піратів, — викрикнув я, — такого нахабства ще...

Але в цю мить я глянув на Білла і завагався. В очах його світилося таке промовисте благання, якого я не бачив досі ані в безсловесних тварин, ані в істот, що вміють розмовляти.

— Семе, — промовляє він, — що таке зрештою ті двісті п'ятдесят доларів? Гроші у нас є. Ще одна ніч із цим хлопчиськом — і я потраплю до божевільні. Містер Дорсет не тільки справжній джентльмен, він, на мою думку, ще й мар-

нотратник, коли робить нам таку великодушну пропозицію. Ти не збираєшся втратити цю нагоду, правда ж?

— Казати правду, Білле, — відповідаю я, — це невинне ягнятко й мені діє на нерви. Давай відведемо його додому, сплатимо викуп та чкурнемо геть звідсіля.

Тієї ж таки ночі ми відвели хлопчиська додому. Нам пощастило умовити його, запевнивши, що батько купив йому оздоблену сріблом рушницю та пару мокасинів і що завтра ми поїдемо полковати ведмедів.

Була якраз північ, коли ми постукали в двері Ебенезерового дому. Ту самісіньку мить, коли, як нам гадалося, я мав би витягти півтори тисячі доларів із коробки під деревом, Білл відлічив у руку Дорсетові двісті п'ятдесят доларів.

Тільки-но хлопчисько збагнув, що ми залишаємо його вдома, він завив, як найбільша труба в оркестрі, і п'явкою

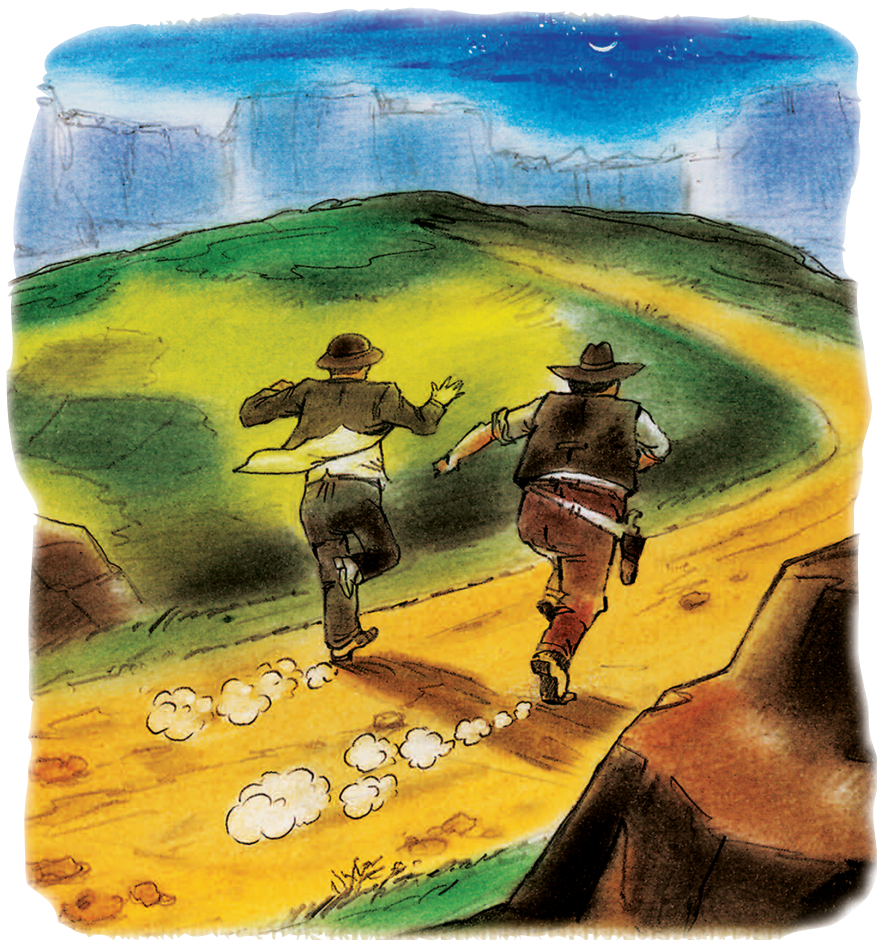
прилип до Біллової ноги. Батькові довелось відривати його поступово, наче пластир.

— Скільки часу ви зможете його тримати? — питає Білл.

— Сила в мене вже не та, що колись, — каже старий Дорсет, — але думаю, що десять хвилин можу вам гарантувати.

— Цілком достатньо, — каже Білл. — За десять хвилин я перетну Південні, Центральні й Середньозахідні штати і встигну добігти до канадського кордону.

І хоч ніч була дуже темна, і Білл був дуже товстий, а я не такий уже поганий бігун, мені пощастило наздогнати його тільки за добрі півтори милі від міста.

Зміст

Споріднені душі.....3

Вождь червоношкірих.....19

Літературно-художнє видання

**О. Генрі
Споріднені душі**

Переклад В. Передрі

ФОП Будз І. Ф.
02095, м. Київ, вул. Срібнокільська, 4-139
Тел. (044) 573-77-81
budz.ivan@gmail.com